

GYERGYÓI ÚJSÁG

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egy évre 160; félévre 80; negyedévre 45 Lei.
Hirdetések milliméter díjszabás szerint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:
T. IMETS BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Gyergyói Bank és Takarékpénztár II. T. emeletén
(Cziffra-féle ház.) Telefon: 25.
Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 3—5 óráig.

A harangok

újra megérkeztek, visszatértek s mi örömtől sugárzó arccal, kitárt karokkal, ünnepélyesen fogadtuk őket.

Egy évtized óta megürült tornyok hánata, csendje telik meg lassankint az élet békét, nyugalmat sugárzó hangjával, hogy naponként széthintse biztatását a gyergyói székely róna virárain.

A borzalmas világháború semmit sem kimélő viharába beleőrült emberész mindent kigondolt, s a nyakig piros vérben gázolt kéz mindenhez hozányult, hogy azt a Halál szolgálatába állítsa.

Az örület nyomán a megértést, szeretetet és békét hirdető harangok éreszava is elnémult. Világot irtó vad jelszavak hevétől szentségtörő kézzel dobálták le a tornyokból, hogy Halál-harangot: fegyvert, ágyut kovácsoljanak belőle.

És a harangok újra megszólaltak, de többé nem a békét hirdető ére bugó hangján, hanem, mint vasalt kerekéhez láncolt szörnyetegek csattogták a pusztulás borzalmas melódiáját...

Egy évtized és az ember, Amerikától Ázsiáig, belefáradt a piros vér ontásába s felszabadulva a hosszú esztendő lidércnyomása alól, takarítani kezdte a romokat, virágozni a sírokat, harangokkal népesíteni az üres tornyokat, hogy a lélek, a hősök és a fehér galambok álma édes és nyugodt legyen.

Takarítani a romokat: elsimitani a föld és a szivbe szaggyatott mély sebeket, saját nemzetünk testébe vágott gyilkos örületet.

El, el! Kiszakítani gyökeréből minden meghibbant gondolatot, mely az élet megtartásának örök igazságán, szépségén, mosolygásán fáradozik, megláncolni minden kezét és akaratot, mely csak a tulról jött titokéletek pirosan elfolyó vérében gázolva érzi gyönyöreit.

Harangból ágyuk és ágyukból harangok...

Imádságos szavakkal szép tiszta időben lelket öntögetni az ágyuk acéljába. Lelket lehelni kőbe, fába, vashoz és acélba; lelket a lélekvesztett testbe, hogy többé soha ne mérészelje meglopni a tornyok szavát, amely álmra készíti a nyári rónák fádalmát, elsiratja a halottakat és tulröpít a gyuló csillagok birodalmán.

Egy évtized és lelkéhez tért az Ember.

Megsíratta vérbe, sárba, gyalá-

zatba tiport saját magát és beismerte, hogy az élet nem lehet lélek nélkül. Hogy a feltámadás, a megújulás, a nagy háború utáni korszak nem az acél, de a lélek korszaka kell,

hogy legyen, mely új áldást, örömet, békességet, igaz megnyugvást hoz a Földre fünek, kőnek, gépeknek, állatnak és az Isten képmására teremtet embernek egyaránt.

Uj harangok érkezése.

A bevonulás. — Áltadás és beszentelés. — Virágözön. — Estéli diszvacsera.

Az állomástól a templomkerítésig.

Folyó hó 21-én délután 2 órakor iskolás gyermekcsoportok, lovasok, papok és a város minden rendű és rangú közönsége a vasútállomás felé igyekezett.

Valami rég elfelejtett öröm volt e csodás igyekezetben, amelyet a harangok várása és március kora tavaszi szele lopott a szívekbe.

Papir- és élővirágok lengedeztek a délece lovasok kalpagjában és a fehér, puha női kezek melegében együtt mosolyogtak az emberszívekkel, akik valami új korszak küszöbére érezték tenni fáradt lábaikat.

A tavaszt még alig sejtető borongós márciusi délután óriási néptömeg lepte el a vasútállomás raktárhelyiségének környékét, ahol 3 harang várakozott elszállításra.

Rövid beszéd kíséretében szépen felvirágozott fehér hatókros fogatra rakták a békeség és istenfielem intő szavának hirdetőit és a menet lengő keresztek és imádságos örömeinek alatt elindult a hosszú Vasut-utca a róm. kath. öreg templom felé.

A messze gránicot szállingó hópelyhek fátyla takarta, mintha a harangok érebe öntött lelkét féltene a Piriéskén átleső szemek hitelenségétől.

A plebánia előtt.

A három egyház főpapja: Szabó György róm. kath. kerületi főesperes, Görög Joachim örmény szertartású róm. kath. kanonok és Boeriu Artemiu gör. kath. kanonok teljes egyházi ornatusban várták a harangokat. Megérkezés után a plebánia előtt György Fazakas András közbirtokossági elnök a gyergyószentmiklósi közbirtokosság nevében szívből jövő meleg szavak kíséretében átadta az egyháznak.

György Fazakas András megható szavakkal tolmácsolta azon meggyőződését, hogy Gyergyószentmiklós nemes város közbirtokos közönsége, amely ily nagy áldozatkészséggel adományozta a harangokat templomának, miként a múltban ősei, úgy a jelen generáció is avval a változatlan és kitartó ragaszkodással viseltetik üdvözlő vallása és ebből folyó kultúrája iránt.

Id. Márton Lajos feltűnő szavakkal köszöntötte azután az új harangokat, Isten áldását kérve az áldozatkész birtokosság vezetésére.

Puskás István megható beszéd keretében emlékezett meg a háborús években fertőbe ragadt emberi elme súlyedéséről, amikor az embervér szí-

totta szavak tüzetől megfosztotta kegyhelyeit a harangoktól, hogy azokból fegyvert kovácsoljon.

Nagy diadala az új harangok jövelele nem csak a magyarságnak, de az egész emberiségnek, mert ez, az igaz élet megismeréséhez vezet. Örömmünnepe a város polgárságának s a nagy gesztus, amellyel Gyergyószentmiklós közbirtokosságának vezetősége ily példaadó áldozatot hozott, a tiszta és nemes székely gondolkodás mellett tesz tanúságot.

Igaz és mély elismerés illeti a róm. kath. egyház tiszteletreméltó főpapját: Szabó György kerületi főesperest, aki minden percét temploma és egyháza javára fordítja s hathatósan közreműködött eszelekedettel és buzdító szavakkal, hogy történelmi nevezetességű öreg templomának új harangjai megszólaljanak.

Üdvözlő szép beszédet mondott még Csibý János ipartestületi elnök, valamint Sántha Albert igazgató-tanító is.

Sándory Mihályné a Missziótársulat, Nagy Erzsike Mária Kongregáció, Sántha Mária pedig a Gyergyószentmiklósi Leány-Klub nevében a harangokra koszorút helyezett.

Ezután Szabó György főesperes fényes segédlettel beszentelte az új harangokat, melynek végeztével megható hangon mondta el, hogy meunyt aggodott, milyen türelmetlenül várta, hogy egy évtizeddel ezelőtti lelkétől megfosztott torony benépesüljön, hogy a harang békét, szeretetet hirdető hangja újra megkonduljon, templomba hívjon, istenfielemre tanítson.

Végül Görög Joachim örmény szertartású róm. kath. kanonok beszélt a töle megszokott ékesszólásával. Még Görögötől is szokatlan virágos szavakkal üdvözlötte az új harangokat, kifejtve azt a felemelő és egységbe kovácsoló gondolatot, hogy azok nemcsak a latin szertartású népé, hanem az összességé, mindazoké, akik hívó szavukra felemelkedve áldozatos hittel egyesülnek a béke és az egyisteniség valóságában.

Az ünnepség véget ért.

A márciusvégi szellő apró hóvirágokat hintett a szétoszlóban lévő meghatott arcok rózsájára és elillant az élőhus melegén, mintha azt az üzenetet szimbolizálta volna:

Tavasz gyult a vérző szívekbe és nem sokára tavasz nyit az árva gyergyói róna felett.

*

Este 9 órakor a Páll Sándor-féle étteremben mintegy 100 terítékes diszvacsera volt, amelyen a székelyváros vezetősége és a főpapok vettek részt.

JANCSÓ és MIKLÓS

Gheorgheni—Gyergyószentmiklós. Főtér, Cziffra-féle ház.

Telefon: 41.

cement, stokturnád és kátránypapír
állandóan raktáron.

Vacsora alatt Szabó György, Görög Joachim, Ferenczy István, dr. László Dezső, dr. Benke primár, Szász István birtokos, dr. Gaál

és Madaras Albert a nap jelentőségét, a közbirtokosság vezetését és egymás puritán és kiemelkedő alakját méltatták. Tib.

Hogy abszolválta Nicolai Comaniciu Gyergyószentmiklóson

Elemi oktatás Csikmegyében. — A revizor scolar tragikus esete.

Két éve annak, hogy Comaniciu volt csikszeredai tanfelügyelő a gyergyószentmiklósi felekezeti elemi iskolában lefolytatott abszolváló vizsgák során magára irányította Csikvármegye egész magyar közönsége és a sajtó figyelmét.

Kulturális ügyünknek véltem szolgálatot tenni, mikor „Hogyan abszolválta Gyergyószentmiklóson” című cikk keretében úgy a szerkesztésben megjelenő Székely Szó, mint a Keleti Ujság hasábjain kikeltem Comaniciunak a pedagógiába is tendenciózusan politikát vegyítő lelketlensége ellen.

Figyelmem azonban nem került el a tanítók pénzével való sáfárkodását sem s mintegy figyelmeztetésként, rámutattam arra, hogy a tanfelügyelő urnak jó lesz szerényebben viselkedni.

Comaniciu, pusztán románosságának tudatában, a cikk nyomán sajtópert indított ellenem 50.000 leit és az ügyvédi költségeket kérve a bíróságtól becsületében megsértett fájdalomdíj.

Az ellenem megindított hajszának íme itt következik a csattanója:

Románia Marosvásárhelyi törvényszék vizsgáló bírása

No. J. 798—10/III/936.

Véghatározat.

No. 46—1926.

Mi, dr. Nicolai Porav, a marosvásárhelyi törvényszék vizsgáló bírása, figyelembe véve az 1925—28. számú aktánál elfekvő, általunk Imets Béla 37 éves, Alfaluban született, gyergyószentmiklósi lakos, román. kath., ujságíró ellen felvett összes büntető eljárási iratokat,

tekintettel az 1135/6—1924. számú befejező nyomozási jegyzőkönyvre, valamint a büntető perrendtartás 129. §-ban foglalt intézkedésekre,

határozzuk a következőket:

A büntető eljárás folyamatba tétetett Imets Béla ellen, az 1914. évi 41. t.-cikk 1. paragrafus szerint minősülő és 3. paragrafus 1. 2. pontja szerint büntetendő sajtó útján elkövetett rágalmazás vétsége miatt, amennyiben fentnevezett a Gyergyószentmiklóson megjelenő Székely Szó 1924. évi jul. 13-iki 9. számában „Hogyan abszolválta Gyergyószentmiklóson” cím alatt Nicolai Comaniciu csikszeredai revizor scolarról azt állította, hogy az esetben, ha sértett feltett kérdésére a tanuló azt felelte, hogy tanulmányait a csikszeredai magyar gimnáziumban óhajtja folytatni, a vizsgán megbukott, és hogy sértett a tanítók pénzével üzleteket csinált, mely események, ha azok valóságnak megfelelnek, alkalmasak arra, hogy ezek alapján sértett ellen büntető és fegyelmi eljárás tétessék folyamatba.

Tekintettel arra, hogy az ügyben megejtett nyomozások és vizsgálatból, különösen pedig Gereöffy Csanád és Sántha Albert tanúk vallomásából, akik részt vettek a sértett, mint revizor scolar által elnökölt vizsgákon, megállapított, hogy sértett ezen vizsgák alkalmával igen idegesen viselkedett a tanulókkal szemben, rájuk kiáltott úgy, hogy ezek az ijedség következtében elvesztvén bátorságukat, nem voltak képesek felelni. Oly kérdéseket adott fel, amik nem tartoztak a IV. elemi osztály tananyagához. Azt kérdezte tőlük, hogy az elemi iskola elvégzése után hová szándékoznak menni. Ha a gyermek azt felelte, hogy valamelyes ipart szándékszik tanulni, az nem volt jó, ha pedig azt felelte, hogy tanulmányait folytatni szándékszik, ez sem tetszett neki s csak ezen fel-

világosítások után adott fel kérdéseket az anyagból úgy, hogy vizsga befejezése után, anélkül, hogy a többi tanítót meghallgatta volna, akik 40 tanulót ajánlottak átengedésre, csak egy számba nem jöhet, igen csekély számú tanulót boesájtott keresztül. Amikor pedig a minisztérium részéről elrendeltetett ezen vizsga reparálása, 12 átment a jelentkezett 20 tanuló közül, lévén ezen vizsga egy más revizor scolar elnöke alatt.

Tekintettel arra, hogy Kajtsa József, Gereöffy Csanád, Péter Sándor, Gaál Sándor, Kajtsa Jolán, Lórentz Vencel és más tanúk vallomásából kitűnik, hogy sértett, dacára annak, hogy 1923. július és aug. havára a tanítók fizetésének előlegezése elrendeltetett, több tanítónak a fizetését nagy késedelemmel adta ki; különböző ürügyek és iskolai rekvizitumok címe alatt ugyancsak a tanítóktól nagyobb összegeket szedett be saját személyes céljai, üzleti vállalatok és erdőspekulációi részére, ami részben kitűnik Tilon Simon kereskedő vallomásából, akivel sértett társ volt, továbbá dr. Aurel Otetea vallomásából, aki kijelentette, hogy sértett Moldován Péter erdőkitermelési vállalatában is társ volt.

Tekintettel arra, hogy sértett bizonyítja az inkrimált cikkben állítottakat,

figyelembe véve továbbá az 1914. évi XLI. t.-cikk 16. §-ának intézkedéseit, amelynek értelmében valamely esemény valóságának bebizonyítása kizárja a rágalmazás vagy becsületsértés megállapítását,

ezen indoknál fogva

egyezően a főügyész ur indokaival, kijelentjük,

hogy nincs Imets Béla ellen sajtó útján elkövetett rágalmazás vétsége miatt nyomozásnak helye.

Az ügy iratai felterjesztetnek főügyész urnak helyben azzal, szíveskedjék azokat a marosvásárhelyi törvényszéknek megőrzés végett megküldeni.

Terhelt jelenleg szabadlábban van.

Kelt Marosvásárhelyen, 1926. márc. 9-én.

(P. H.)

Greffier:

Dr. Nicolai Porav,
vizsgáló bíró.

Olvashatatlan.

Ezen bírói véghatározat után azt hiszem, jogosan tehetem fel a kérdést, hogy Nicolai Comaniciu, hogyan, mi módon és milyen protekcióval került újra 2—3 héttel ezelőtt vissza a csikszeredai revizor scolar állásba?

Kérem az illetékeseket, tekintettel arra, hogy tanfelügyelői tiszte alatt több, e perben tanuként szerepelt tanító működik, de a reá bizonyult fegyelmi eljárást maga után vonó vétségeiért is, szabadítsák meg a szerencsétlen meggyét és annak agyonsanyargatott tanítóit tőle.

Vajjon összeegyeztethető-e az állam presztízsével, hogy szuveritásának megnyilatkozásában ily vezető személyiségei legyenek? Hisz immár kétségtelen és bíróilag bebizonyított tény, hogy ezen ur nemcsak a jó erkölccsel, hanem magával a büntető törvénykönyvvel az elképzelhető legvastagabb módon került összeütközésbe.

És hogyan lehetséges az, hogy Comaniciu e fegyelmit kívánó ügyben nem hogy felfüggesztetett volna, hanem állásába visszatétetett, amikor Alfaluban 1924. évben történt „Madarak és fák napja” címmel megírt incidensből kifolyólag még akkor melegeben Szakács igazgatót állásából felmentették, bár az ügy mai napig befejezetlen?

Két mértékkel mérni igen veszedelmes dolog!

En és mi feltettük a kérdést és várjuk az illetékesektől a választ. Csak azt kérjük figyelembe venni, hogy feltett kérdésünk egy egész megye felfigyelő lakosságának kérdése.

Tib.

Az igazságszolgáltatás bajai

Az országos ügyvéd-sztrájk alkalmával a közönséget érdekelni fogja, ha az alábbiakban a helybeli igazságszolgáltatás bajait ismertetem.

Ezen állapotok részben országosak, de azt hiszem, sehol az országban nincsen annyira lezüllyve az igazságszolgáltatás, mint éppen Gyergyóban.

Ezen züllés káros a közönségre, de káros az államra nézve is s éppen ezért meglepő, hogy illetékes körök nem törődnek a dologgal s javítás helyett csak rontanak a helyzeten.

A közönség szempontjából vizsgálva az állapotokat, a következő a helyzet:

Van a gyergyószentmiklósi járásbírósnál több mint 3000 per elintézetlen, melyek a háboru befejezése óta évről-évre halmozódtak fel. Számos per van, amelyben költséges helyszemléket tartottak s a tanúkihallgatás elmaradása miatt évek óta befejezetlenül állanak.

Jóllehet a közönség tartózkodik a perek indításától és az ugynevezett contradiktórikus perek száma a háboru előttihez képest évről-évre csökkent, a járásbírósnak képtelen feladatának megfelelni.

Ennek okai többfélék és pedig: a majdnem állandó bíró és tisztviselőhiány; ha pedig volt elég bíró, mint például kivételesen a múlt évben, akkor meg az volt a baj, hogy nem volt hozzáértő munkateljesítés. Jellemző, hogy a múlt évben a három regátsbeli bíró, kik a polgári ügyekkel való foglalkozást ambicionálták, összesen 149 contradiktórikus ítéletet hozott, melyből mintegy 30 holtánnyilvánítási ügy volt, ami jórészt blanquetta munka.

Hasonló a helyzet a hagyatéki és végrehajtási ügyeknél. A felek fizetik a drága közjegyzői és végrehajtási díjakat, az adóhivatalnál a magas és sokszor mesterségesen felcsigázott örökösödési illetéket s a végén az akták, leíró és kiadó személyzet hiányában, porosodnak a bíróság asztalain.

A telekkönyvi állapotok is züllöttek, mert jóllehet óriási összegeket szedtek be irodaszer és nyomtatványilletékek címen, a telekkönyvtár rongyos, pótlásról nem gondoskodik s egy-két rosszul fizetett tisztviselővel kívánják intéztetni a dolgokat. A tagosítások és arányosítások nyomában elvégzendő telekkönyvi átalakításra nem gondol senki s most már a közbejött agrárreform következtében is teljes lett a zűrzavar ezen a téren. E mellett nagy költséggel végrehajtott telekkönyvi helyesbítések vannak függőben a kezelő és kiadó személyzet hiánya miatt.

A helybeli bíróságnál becsületvédelmet vagy a vagyoni deliktumok orvoslását keresni ma már céltalan vállalkozás.

Az állam a terhes adózások kivül magas igazságügyi illetékeket szed, de azért a bíróság nivójának emelésére nem fordít gondot.

Innen van, hogy az igazságszolgáltatásnak nincs is tekintélye.

A hitel és gazdasági élet is meg kell bémuljon, mert felelősség nélkül lehet ma szerződést szegni s a legelemibb jogi és polgári kötelezettségeket felrugni.

Hozzájárul még ehhez, hogy a mi közönségünk még nem szokta meg azt, hogy jogviszonyokat csak legóvatosabban kötött és drákói szigorral körülvevő szerződésekkel kössön, felszerelve azokat váltó, kézizálog és egyéb biztosítókkal.

Nagy baj az is, hogy végrehajtható közokirat létesítése a magas közjegyzői díjak miatt nem fizeti ki magát.

A bíróság hatáskörét pedig folyton bővítették. A közigazgatástól elvették a kisebb polgári pereket, az erdei kihágásokat s a bíróságra bízák; a választások vezetése, névjegyzékek

elleni felszólalási ügyek, közbirtokosságok ellenőrzése, egészségügyi, vadászati stb. kihágások és még sok más ügykör a bíróságra lett hárítva, de a bíróság erősítésére nem gondoltak, sőt azt gyengítették.

Ugy, hogy a mai gyergyószentmiklósi járásbírószék személyzete — ha nem volna restanciája — legfennebb Gyergyószentmiklós városnak s még egy-két kisebb községnek az ügyeit volna képes rendesen ellátni, de nem egy 52.000 lakóju járás ügyeit, melyhez még a mai tölgyesi járás, továbbá Várhegy és Salamás községek közigazgatási területének nagy része telekkönyvilág is hozzátartozik.

Az ügyvédi kar a tarthatatlan állapotokat látva, kimondotta az országos sztrájkot, hogy így a közvélemény figyelmét felhívja ezen állapotokra s egyben a kormányt rábírja a helyzet orvoslására.

Ismerve az elhamarkodottan hozott és életbeléptetett új törvényhozási intézkedéseket, részéről nem sok reményt fűzök ahhoz, hogy a sztrájknak számbavehető tárgyi eredménye legyen, mert rontani könnyen lehet, de újat építeni a lerontott intézmény helyébe már nehezebb, legfennebb az az eredménye lesz meg a sztrájknak, hogy a közönség megismerve a bajokat, ügyeiben a helyzethez mért óvatossággal és gondossággal jár el.

Egy kellő időben kikért jogi tanács vagy alaposan megírt okirat sok peres ügynek a kiérülésére szolgálhat, természetesen mindehhez az kell, hogy a közönség az ügyvédben ne csak az ügyekben nem válogatós végrehajthatót keresse. Másfelől a bírósági rossz állapotokkal visszaélő makacs perlekedők és rossz fizető adósok valamelyes módon bojkottálandók pl. a kereskedők ezeknek ne adjanak hitelt s velük szemben bármily ügyletnél tartózkodónak kell lenni.

Dr. Nagy József,
ügyvéd.

HIREK.

— **Görög Joachim névnapja.** Az Országos Magyar Párt Csikmegyei tagozatának helyi vezetősége folyó hó 20-án testületileg tiszteltette a pártelnöke, Görög Jachim kanonoknál, akinek ez alkalomból a párt nevében Dr. László Dezső alelnök fejezte ki szerencsekívánatait. Közvetlen meleg szavakkal tolmácsolta a párt változatlan ragaszkodását illusztris elnökéhez, bizalmát és szeretetét juttatta kifejezésre.

— **Harangszentelés.** A csomafalvi katedrális-szerű templom szép tornya a háború óta két kisebb harangjával hívogatta a különben buzgó híveket az Isten imadására. Most a közbirtokosság áldozatkészségéből egy szép nagy harangot kapott, mely e hó 14-én Dr. Péterffy Lőrincz esperes ur által fényes keretek között felszenteltetett. Török Ferenc helybeli plébános magas szárnyalású megható beszédével a nagy hallgatóságot magával ragadta. A szent zsolozsmák elkangzása s a megáldás után a koszoru letétele következett. Id. Csata Miklós birt. elnök megható szavakkal adta át szeretett egyházának a harangot. Rokaly Dénes megyebíró a hitközség nevében helyezte koszorút. Koszoru tétetet az Oltáregyesület, a Tantestület, az élő és halott hősök, a legények, leányok, az iskolásfiúk és leányok nevében, melyek után Dr. Péterffy Lőrinc a tőle meghatott mély gondolatokban kifejezett beszéd kíséretében vette át az egyház tulajdonába. Azután a plébánián tartott izletes ebédnél folytak a szebbnél-szebb pohárköszöntők, melybe belezugott az ezalatt helyreállított nagyharang bugószava, hirdetve egész Csomafalvának és az áldozatkész birtokosságok példátadó jótékonyágát az Isten dicsőségére. Este pedig a tantestület rendezett díszelőadást, mit a nagyszámban összegyűlt közönség meglegedett örömmel hallgatott végig.

— **Megegyszer vidéki tudósítók,** és nagyragyabecsült munkatársaink figyelmébe: Lapunkat mindig csütörtök reggel, illetve szerda este zárjuk. Kérjük a híreket vagy hosszabb cikkeket a jelzett határidőig szerkesztőségünkhez eljuttatni, különben annak leköltsége csak a következő számra marad.

— **Olvasóinkhoz.** Mai nappal kezdődőleg megkezdjük egynegyed évről, 45 leiről szóló előfizetési nyugtáink kiküldését. Kérjük igen tisztelt Olvasóinkat, szíveskedjenek azokat beváltani. Régebbi tapasztalatokból tudva, lesznek sokan, akik egynegyed évnél több időre óhajtják előfizetésüket kiegyenlíteni. Kérjük, a rend kedvéért, csak az egynegyed évi összeget kiegyenlíteni. A nyugta számmal, bélyeggel és aláírással van ellátva.

— **Ha akarom, fehér, ha akarom, fekete.** Rég megszoktuk mi már ezt a furcsa táncszólamot. Rég megszoktuk, hogy Romániában megnyit ér az engedélyek, igazolványok sokszor nehézségbe került megszerzése. Időszertint változik ebben az országban azok megkapása, visszavonása, kiadása és ki nem adása, akár csak a szél változása. Ma Kelet, holnap Nyugat, aztán Északkelet és Délnyugat, de mindig afféle mesterséges fuvalmak, hogy a terméskilátásokat teljességben ne veszélyeztesse, számára le ne törje. Így jártak ujabban egy páran a „rádió“-val is. Jött a csikszeredai szigurancafőnök és valamilyen bukaresti írás alapján elkönfliskálta a Sáska, a Puskás és a Vákár Laci rádióját, mivelhogy a miniszteri engedélyt, amit már régen megadtak és élveztek, visszavonták. Miért? ... Ismerjük ezt a kétféle mértéket, a balkáni szelet, amely nem engedi a szépet, a kultúrát biztonságban lélekezni. Kár, igen-igen nagy kár, és sokkal jobb volna, ha nem a nyilvános, piac közepén felállított rádiókat érné ez a veszély, ez az elnémitő művelet, hanem legalább is az engedély nélkül valahol ismeretlen helyeken felállítottakat, ha ugyan olyan létezik. Mert tán csak nem fogják azt komolyan bevallani, hogy a megtört, keresztrefeszített Magyarországtól félnek, ha mindjárt tévelygések is estek a nagyvilágban rádió utján szétbocsájtott beszédek, vagy dalok soraiban.

— **Tűz Gyergyószentmiklóson.** F. hó 22-én az estéli órákban ismételtén tűz ütött ki a Szilágyi-szálloda autógarázsában, illetve istállójában. A pillanatok alatt ismeretlen okból lángra lobbant istállóitűz óriási veszedelmeket rejtgetett magában, mert az autógarázsban benzín is volt elraktározva. Azonban Lázár Dénes, Kiss János, Buslig és Lengyel Bandi lélekjelenlétének köszönhető, hogy a robbanás nem következett be, akik a legnagyobb tűz közepette kimentették a lángok közül a benzines hordókat és az ott lévő autót is. Az istálló leégett. A kár mintegy 200 ezer lei, mely valószínűleg biztosítás útján megtérül.

— **Ismét vasuti katasztrófa** történt Gyéresnél. Amint több oldalról értesülünk, újabb borzalmas vasuti baleset színhelye volt Gyéres állomás, ahol a 428. számú Bukarest felé menő személyvonat egyik II. osztályu vagonja a sínekről kiugrott, felborult s pozdorjává zúzódva magaalá temette a zsufozásig megtelt kocsit utasait. Csak a szerencsés véletlennek köszönhető, hogy a felborult még mintegy 50 lépésre vonszolt összetört kocsit alkatrészei halálra nem zúzták a benne levő összes utasokat. A balesetnek így is egy halálos áldozata van. Az utasok között megsebesült Aprily Lajos író, aki családjával együtt utazott Nagyenyedre. Sérülése elég súlyos, de állapota nem ad aggodalomra okot. A balesetnek mintegy 32 sebesültje van. A szerencsétlenséget a kikopott és rozoga állapotban levő váltó és ócska vasuti kocsik okozta. Ideje volna, ha a C. F. R. végre megtenné a szükséges intézkedéseket, hogy a folytonos hanyagság miatt az utasok élete ne legyen állandóan veszélyeztetve.

— **Tűz Tekerőpatakon.** (Tekerőpataki tud.) Folyó hó 22-én délben újra tűz ütött ki Tekerőpatakon Both József középtízi lakosnál. Ez évben már harmadszor riasztották meg a lakosságot a harangok tűzvélszjelzései, s jó órában legyen mondvá, mindháromszor könnyűszerrel sikerült a tűz tovaterjedését lokalizálni. Miután nem lehet tudni, hogy ez mindig így lesz, azért ajánlatos, hogy a lakosság ezen eseteken okulva, igtekezzék a szalmakazlakat minél előbb a gazdasági épületektől megfelelő távolságra helyezni, mert két esetben a szalmarakások lobbantak ismeretlen okból lángra.

— **Kiszúrta a szemét.** Sajgó János Selyem-utcai asztalosmester, aki nagymértékben szereti az italt, a napokban újra összetűzött hazatértében a feleségével, akinek egy vasvilával, részeg állapotában, kiszúrta az egyik szemét. A szegény asszonyt kórházba szállították. Az ember nem is tudja, mit szólnon e cselekedethez.

— **A mezőgazdaság helyzete.** Márc. hó 22-én hivatalosan beköszöntött a tavasz, a hegyeket azonban még hó borítja. Az őszi vetések a tél folyamán, különösen a déli oldalakon, gyakran maradtak hótakaró nélkül és így Erdély számos vidékén, főként a Mezőségen, több helyen kifagytak. A kifagyásból eredő károkat a vetések hengerelésével igyekeztek csökkenteni. A gazdák a februári enyhe időt siettek fölhasználni a szántások folytatására. E szántásokat a hó végén beállott fagyok szét porlasztották úgy, hogy azok őszi szántás számba vehetők. A tavasz buzavetése megkezdődött, egyéb termények alá a szántás és gruberolás folyamatban van. A vetőmagvak tisztítása, pácolása és vetésre való előkészítése foglalkoztatja a gazdákat. A cukorgyárak most küldik szét termelőiknek a vetőmagot és a vetőgépeket. A szőlők elég jól teleltek, mint az megállapítható az itt-ott megkezdett kitakarításokból. A táblák hiányait a termelők igyekeznek pótolni és egyes helyeken új telepítések is vannak folyamatban. A gyümölcsösökben a fák tisztítása után az ültetési munkálatok is megkezdődnek. A dohánykertészek megkezdtek az időszertű munkálatokat.

* **Keresztetik sekrestyés, harangozó és iskolaszolga** Toplicára. Fizetése havi 1000 lei, stola circa havi 200 lei, alapítvány persely után évi 700 lei, összereseti ajándék 800 lei és más alkalommal esetleges ajándékok. Iparát is folytathatja, más munkás gyári munkát is kaphat. Megkiváratik, hogy józanéletű és rendszerető ember legyen. Megkeresések a róm. kath. plébániára küldendők, Toplicára.

* **Eladó:** egy majdnem teljesen új, használt félfedelű, olajtengelyű fekete kocsit Szerzák-féle gyártmány) Cim a szerkesztőségben.

* **Eladó** 55 ezer darab téglát ab gyár, darabja 1 lei 50 bani ért. Értekezni a kiadóhivatalban.

* **Fehérnemű és felsőruhavarrást jutányos áron vállalom.** Cim: a kiadóba, Cifra-féle ház emeletén.

* **Tartós, nem kényes és diszes a kelimunka.** Előrajzoltathat Foris Jenőnél. Róm. kath. plébánia udvarán.

Firdetmény.

A Beszterce-Naszódi Faipar r. t. helybeli üzemvezetőségénél egy írni és olvasni tudó, föltétlen megbízható egyén, az üresedésben lévő

iroda szolgálai

teendők elvégzésére alkalmazást nyer.

Járandóság megegyezés szerint

A napi rendes takarítást meghaladó tisztogatásokhoz külön segítség fog rendelkezésre állani.

Jelentkezhetni az üzemvezetőségénél bármely napon.

Gheorgheni 1926. év március 22-én.

Uránia-mozgó hirei.

Március 27-én és 28-án, szombaton és vasárnap **A testőr, Molnár** Ferencnek világhírű színműve után. Főszerepben: **Korda Mária** és **Alfred Abel**.

Az udvari bál jelenetében Ferencz József megszólalásig hű hasonmása. Pazar kiállítás, gyönyörű felvételek.

Márc. 31. és ápril 1-én **meglepetést** tartogat az Uránia színház vezetősége a publikum részére.

Legyen ott mindenki.

IRODALOM.

A Korunk második száma.

Megjelent a Korunk második száma. Ez a kitűnő havi szemle egy csapásra meghódította Erdély intelligens magyar olvasóközönségét. Páratlanul álló nagy sikerének titka az, hogy jól eltalálta azt, ami nálunk a komoly olvasóközönségnek kell.

Komolysága dacára a Korunk mégis elejétől végig érdekes. Ez a második szám talán még jobban sikerült, mint a már szintén magas nívón álló első szám. Legelől Czako Ambró szép tanulmányainak befejezését hozza a kereszénységről a modern életben. Az ifjú magyar írógeneráció legtehetségesebb, ma már „beérkezett” tagja, Kassák Lajos hosszabb tanulmányt ír az új művészetről. Ligeti Ernő szintén terjedelmesebb tanulmányban a demokrácia váltságának és a diktatúrák előretörésére okait fejtegeti. Szerinte a demokrácia nem bukkant meg

de a tömegek vezérvágya, a parlamentarizmus átalakítását kívánja. Lakatos Imre szinte meg-rázó erővel érezteti meg eikkében, hogyan lesz az eladósodott Európa évről-évre jobban Ame-rika, dolgozó rabszolgájává. A mérhetetlen adós-ság, amelyet a világ összes mozgósítható aranyá-val sem lehetne kifizetni, pénzügyi rabszolgá-ságot, leszegényedett Európa elproletarizálódását jelenti az amerikai kapitalizmus javára, írja Lakatos. Ligeti Sándor pedig a homocentrikus nézőpont felhagyásának szükségességére mutat rá a társadalmi tudományokban.

Ezen érdekes tanulmányok mellett a K o-runk második száma megkezdte egy amerikai szatirikus regény közlését Dizzy cím alatt. Diz-zy egy közönséges c. aesi, akire milliárdos gaz-dája ráhagyja örökségül összes vagyonát. Dizzy Amerika legnagyobb pénzfejdélme lesz, s ki-tűnően eleget tesz feladatának. Éles gunnyal megírt pamflet ez a kis regény az amerikai törzskapitalizmus ellen.

Emellett Kulturkrónika és a Szemle rovat sok érdekes korszerű eseményről és írásról szá-mol be, mindig kiélezve a dolgok világnézeti jelentőségét.

A Korunk előfizetési ára negyedévre 200, félévre 360 Lei. Előfizetni lehet a szemle kiadóhivatalában, Cluj-Kolozsvár Strada Re-galá 47.

Kiadó laptulajdonos: Puszkás J. István.
Minden cikkért írója felel.

Tordai portland cement

raktárról kaphatók.

Megrendelések a

Gyergyói Bank és Takarékpénztárnál
eszközölhetők.

Klott, kazsmir és selyem
PAPÉANOK.

női és férfi divatszövetek,
selymek, szőnyegek, vásznak,
rövid, kötött és kézműárak,
kézimunka anyagok,

D. M. C. árak, butorszövetek,
ágy garnitúrák, szövő fonalak
és fejtők nagy választékban

Zárug Testvérek

női és férfidivat üzletében
GHEORGHENI, Főtér.

A legjobb minőségű bányai lisztek,
cukor, kávé és kásafélék
kicsinyben és nagyban

Sáska

liszt, termény- és élelmiszerraktárában
GHEORGHENI

Főtér 4 szám.

Telefon: 21.

Merza és Boosánczi

Gheorgheni-Gyergyószentmiklós.

Magazin de modă bărbă-tească și de mode de dame.

Női- és férfidivat üzlete.

Fondat 1850

Alapítva 1850

Hölgyek figyelmébe!

Selyem, szallag és szalma

KALAPOK

virágok, szallagok és mindenféle
diszek, alakítások, szalma átvar-rás és festés legolesőbb árban

I. SÁNDOR IRÉN

női divat kalap szalon. — Járásbíróssággal szemben

Gyári lerakat.

Eladó 30 lóerős üzemképes

Félstabil gőzgép Eszterer gyártmányu változtatható ezpanziójú, hengertolyat-tus vezérművel, kihuzható forresövekkel, fűrészpör-tüzelési berendezéssel, gőz-tulhevitővel és tápvizme-legítővel 12 m/mag. vas bádórkéménnyel. o o o

Érdeklődők forduljanak a

Gyergyói Bank és Takarékpénztárhoz
Gyergyószentmiklós.

SZESZ

és mindenféle likör **Halásznál,**
a legolesőbb napi-
áron **szerezhető be** helyi szeszgyár.

Állandó nagy raktárkészlet.

A tavaszi összes uj-donságok megérkeztek

Málnásy

férfi- és női
divatüzletébe.

Állandó nagy raktar, dus választék.

Berecz Márton

vasüzletében kapható:

mindenféle gazdasági cikk, épület és butorvasalás, ekék, csákányok, fejszék, kályhák és minden vas-szakmába vágó áruk. Állandó nagy raktárkészlet.
A legolesőbb napiárak.

Erős Ferenc építési vállalkozó Mercurea-Ciuc--Csikszereda.

Érdekközösségben az „Amerikai ház építési részvénytársasággal“.

Vállal:

Mindennemű építkezések tervezését és építését. — Amerikai szabadalmazott „Bulhof“ rendszerű faházak és villák építése városokban és fürdőhelyeken. — Capac rendszerű nyers téglá építkezéseket. — Edison-féle fa, cementházak építését. — Normális földszintes és emeletes téglá és betonházak építését. — Beton és vasbeton, mély és magas építkezéseket. — Utak építését. — Beton- és fahidak építését. — Cementárak készítését. — Épület-asztalos munkák termelését. — Műépítéset körébe vágó összes munkák tervezését.

Téglaépítkezések 38 százalékkal olcsóbbak, mint bárhol.

ELVEM: Csinos, olcsó és jó munkák készítése.

4-4

Nyomtatott Kaban I. könyvnyomdájában Gheorgheni—Gyergyószentmiklóson.